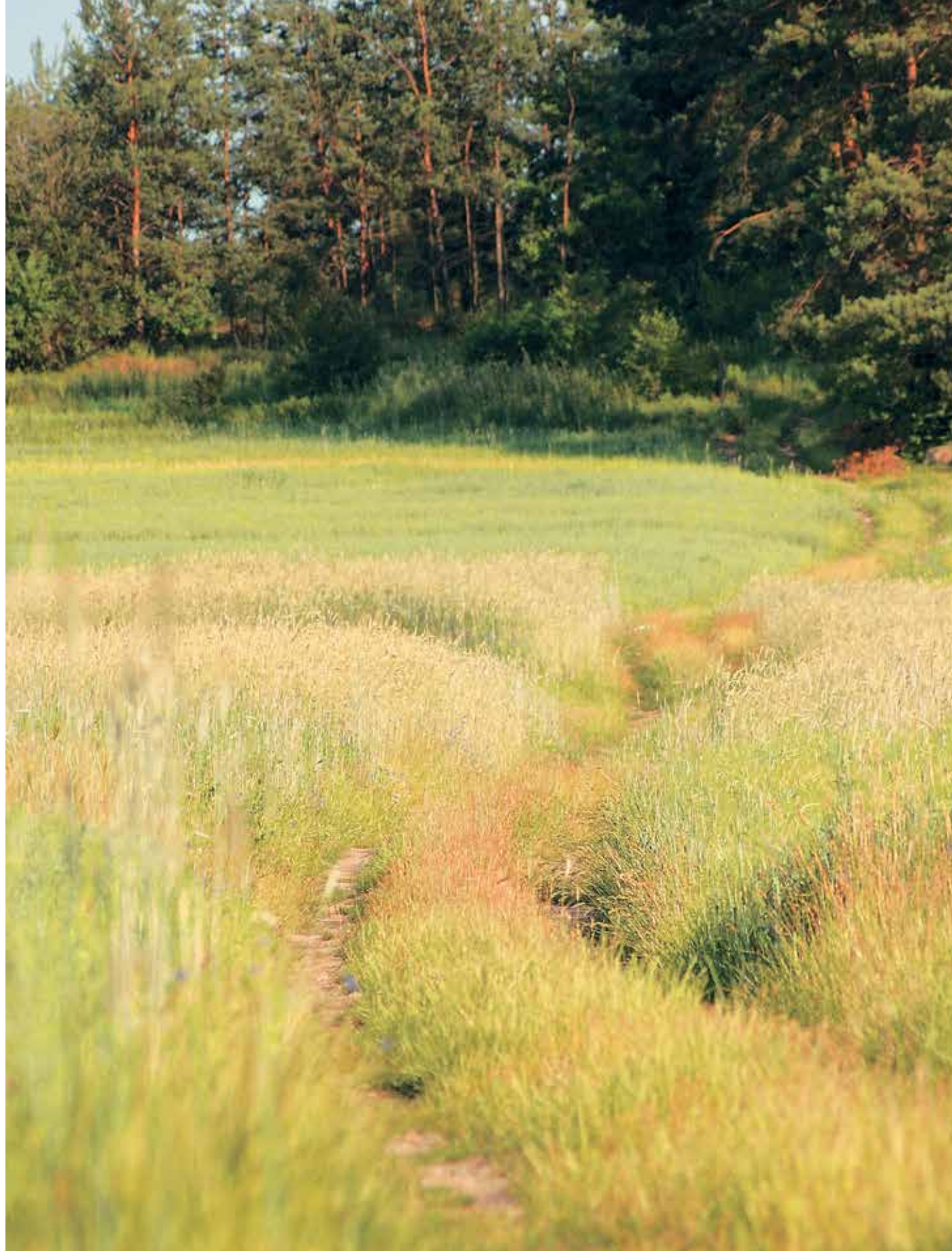

Powiat Łosicki

Powiat Łosicki

• Pośród łąnów zboża

Szanowni Państwo,

Powiat Łosicki to szczególne miejsce, w którym nieuregulowana i naturalnie meandrująca rzeka Bug tworzy malownicze krajobrazy rozlewisk i starorzeczy. Ziemia łosicka kryje w sobie nie tylko bogactwo przyrody, pięknych krajobrazów urzekających swoją niepowtarzalnością, ale również niezwykle pejzaż kulturowy.

Pośród podlaskich krajobrazów nasyconych kolorami natury można odnaleźć cenne zabytki, które kryją ciekawą przeszłość – są świadkami dziejów ziemi łosickiej. Szlacheckie dwory, zabytkowe kościoły i kaplice, wiatraki oraz urokliwe przydrożne kapliczki, harmonijnie wpisują się w naturalną oprawę rzek, pól i lasów sosnowych dopełniając krajobraz regionu. Lokalni artyści uwieczniają tę różnorodność nie tylko piórem, ale również tworząc niepowtarzalne rękodzieło artystyczne.

Powiat Łosicki to również teren dynamicznie rozwijającej się gospodarki ukierunkowanej na rolnictwo, transport i usługi, które wykorzystują naturalne zasoby tej ziemi rozwijając różne formy turystyki.

Z przyjemnością polecam Państwu tę publikację o powiecie łosickim, przygotowaną w formie albumu fotograficznego z nadzieją, że zainteresuje ona zarówno mieszkańców naszego powiatu, jak też gości odwiedzających ziemię łosicką, zachęci do cieplejszego spojrzenia na powiat, jego piękno i różnorodność. Serdecznie zapraszam do spotkań z powiatem łosickim.

Starosta Powiatu Łosickiego
Czesław Giziński

Ladies and Gentlemen,

Łosice County (Powiat Łosicki) is a special place in which the unregulated, meandering naturally Bug River forms picturesque landscapes of backwaters and oxbow lakes. The Łosice region can boast not only the abundance in wildlife and beautiful views captivating with their uniqueness, but also a remarkable cultural mosaic.

In the landscapes of the Podlasie region, saturated with colours of nature, we can find valuable monuments that conceal interesting past – witnesses of the history of the Łosice land. Manor houses, historic churches and chapels, windmills and charming roadside shrines fit harmoniously into the natural framework of rivers, fields and pine forests, completing the landscape of the region. Local artists capture this diversity not only in words, but also by forming unique artistic handicrafts.

Łosice County is an area of blooming economy focused on agriculture, transport and services that utilise natural assets of this land to develop various forms of tourism.

I am pleased to recommend you this publication about Łosice County, in the form of a photo album, hoping that it will interest both inhabitants of our region and guests visiting the Łosice land, and encourage you to look warmly at this county, its beauty and diversity. I cordially invite you to explore Łosice County.

Starosta of Łosice County
Czesław Giziński

- Mglisty poranek

- Okryte lodem
- Poranna rosa
- Podlaska wieś zimą

*P*owiat Łosicki położony jest na Nizinie Południowo-podlaskiej, we wschodniej części województwa mazowieckiego. Od zachodu graniczy z powiatem siedleckim, od północnego wschodu z powiatem siemiatyckim w województwie podlaskim oraz od południowego wschodu z powiatem białskim w województwie lubelskim. Jego powierzchnia wynosi zaledwie 772 km². Administracyjnie dzieli się na 6 gmin: Miasto i Gmina Łosice, Huszlew, Olszanka, Platerów, Sarnaki i Stara Kornica. Przez teren powiatu w kierunku północ – południe przebiega droga krajowa nr 19 o znaczeniu międzynarodowym.

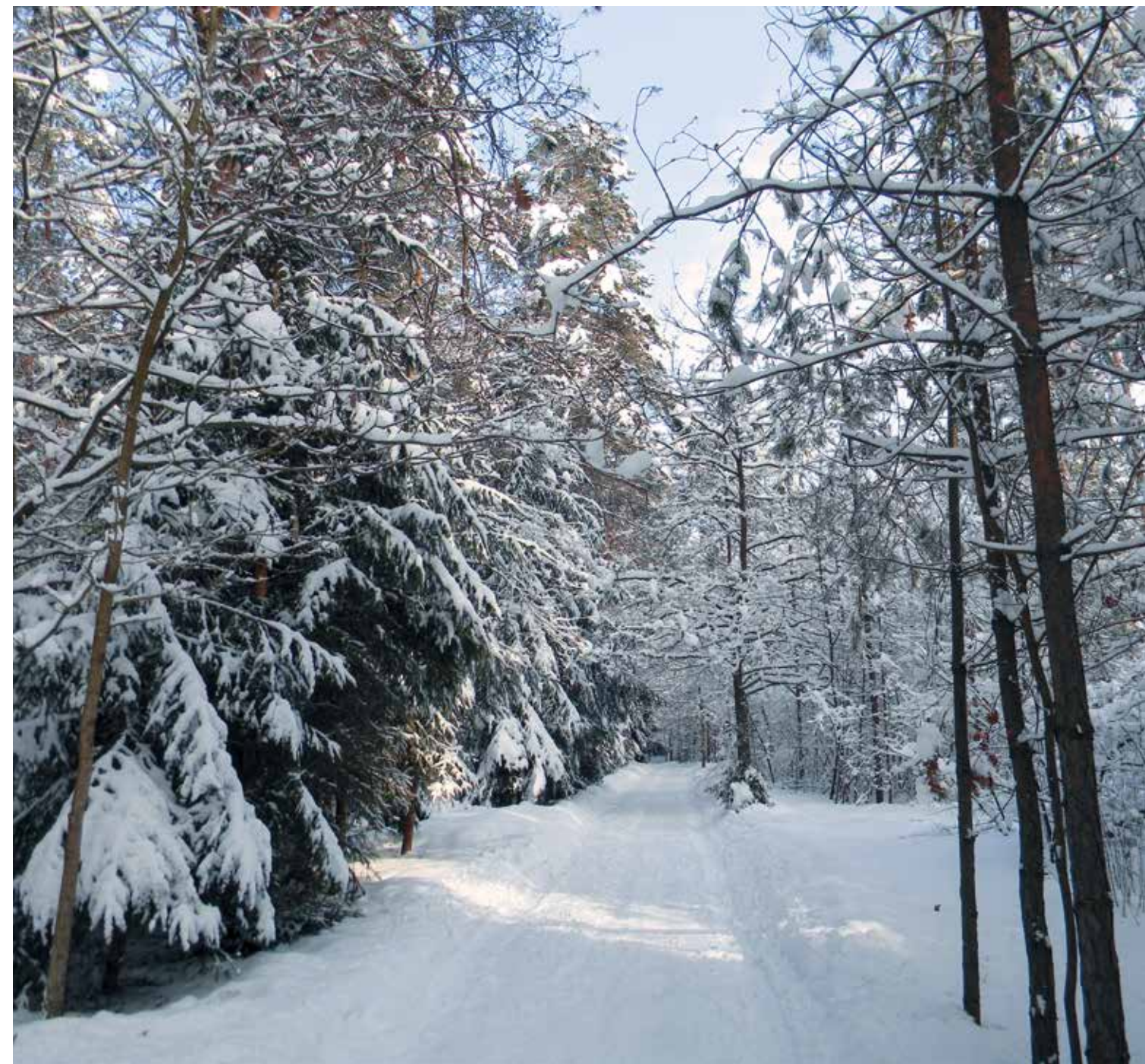
*Ł*osice County is situated on Południowopodlaska (South Podlasie Region) Lowland, in the eastern part of Masovian Voivodeship. From the west, it borders Siedlce County, from north-east – Siemiatycze County in Podlaskie Voivodeship, and from south-east – Biała Podlaska County in Lublin Voivodeship. Łosice County covers the area of only 772 km². It is administratively divided into 6 communes: Town and Commune of Łosice, Huszlew, Olszanka, Platerów, Sarnaki and Stara Kornica. The county is crossed in the north-south direction by the national road no. 19 of international importance.

• Łosice

• Nadbużański krajobraz

• Zima w lesie

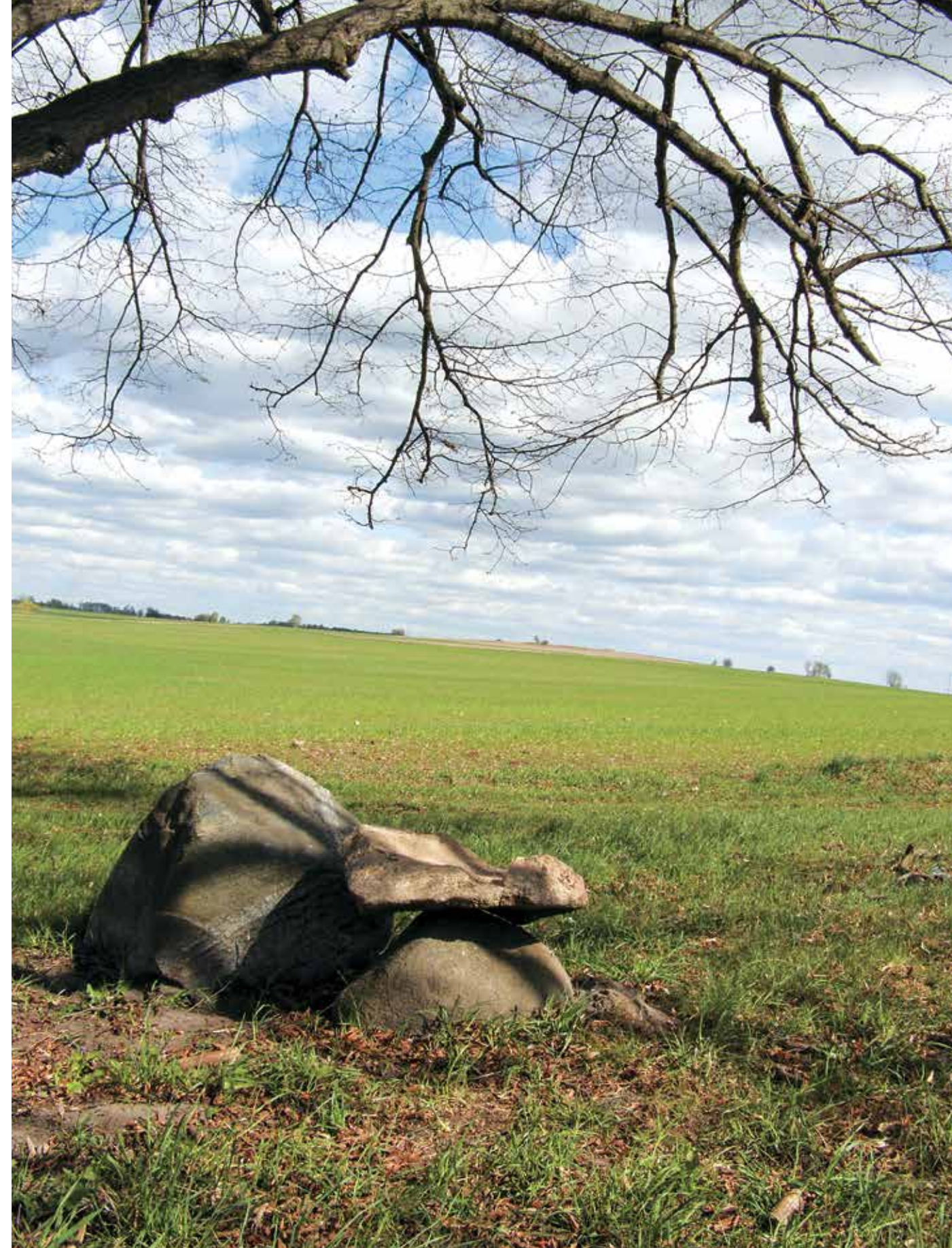
• Sad zimą

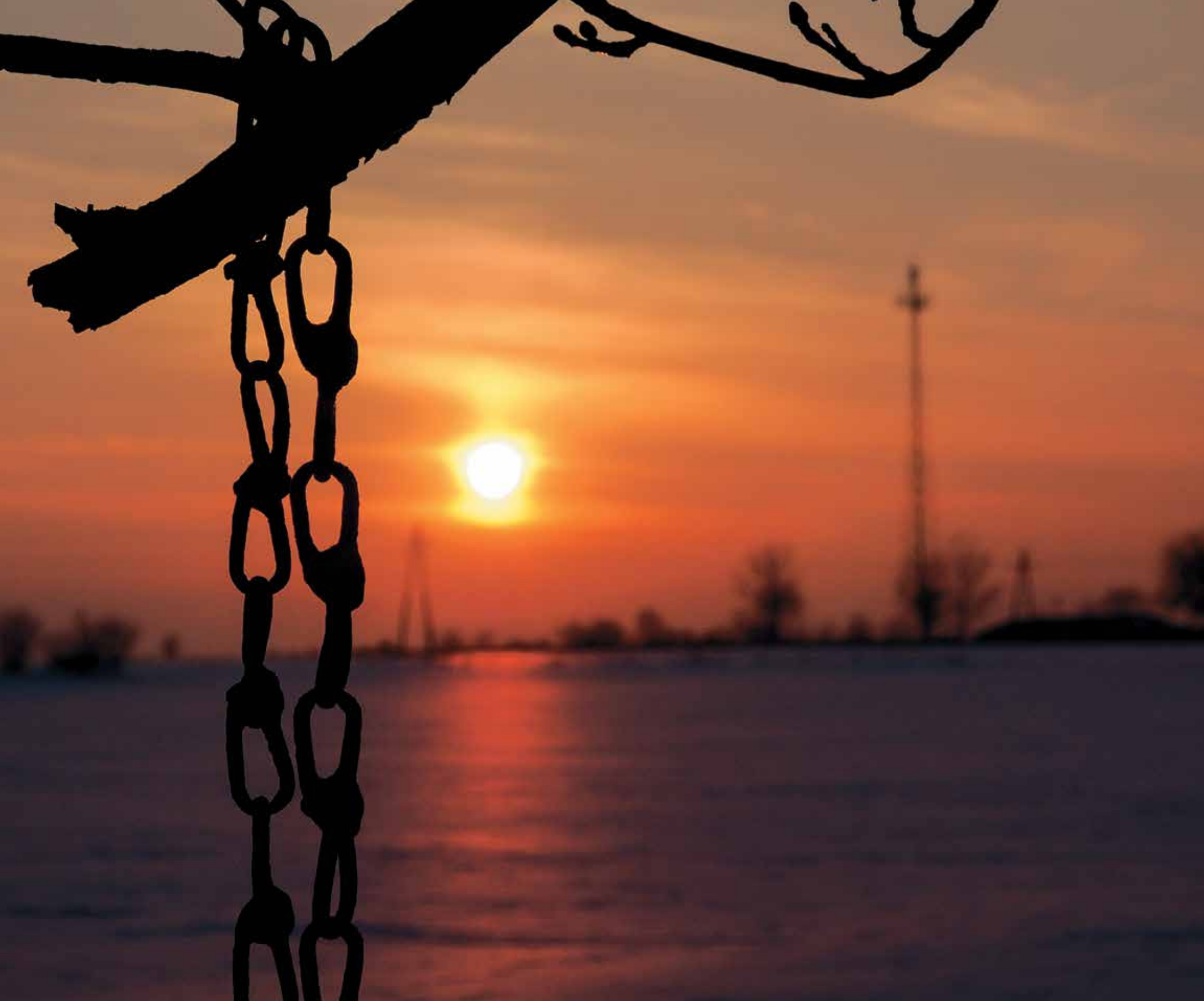
• Wczesna wiosna

• Nadbużańskie łąki

• Wiosenne przebudzenie

• Za miastem

C

Cały obszar powiatu łosickiego położony jest w zlewni rzeki Bug, która wyznacza północno - wschodnią granicę powiatu. Największe rzeki będące lewobrzeżnymi dopływami Bugu to: Toczna, Sarenka i Czyżówka. W południowo - wschodniej części powiatu przepływają rzeki Złota Krzywula i Klukówka - dopływy rzeki Krzny. Tereny północne powiatu charakteryzują się występowaniem stref moren czołowych. Jest to obszar doliny Bugu, który stanowi część Parku Krajobrazowego „Podlaski Przełom Bugu”. W obrębie malowniczej doliny Bugu występują charakterystyczne poziomy tarasowe, różnica wysokości względnej pomiędzy dnem doliny a wierzchołową dochodzi nawet do 50 m. Część południowa powiatu charakteryzuje się równiną, płaską powierzchnią z małymi różnicami wysokości. Najwyżej położonym punktem na terenie powiatu łosickiego jest wyniesienie koło wsi Litewniki Nowe, w pasie kulminacji czołowomorenowych.

T

The entire area of Łosice County is situated within the basin of the Bug River which marks the north-eastern border of the county. The largest left-bank tributaries of the Bug River are: Toczna, Sarenka and Czyżówka. The rivers Złota Krzywula and Klukówka, tributaries of the Krzna River, flow in the south-eastern part of the county. The northern areas of the county are characterised by end moraine zones. It is the area of the Bug River valley that is part of the Podlasie Bug Gorge (Podlaski Przełom Bugu) Landscape Park. In the scenic Bug River valley there are distinctive terrace levels. The difference of relative height between the bottom and the highest point of the valley reaches up to 50 m. The southern part of the county has a distinctive flat area with small height differences. The highest point of Łosice County is the elevation near the village of Litewniki Nowe, in the end-moraine culmination belt.

• Polna droga

• Uprawy

Pierwsze wzmianki o Łosicach pochodzą z 1264 roku. Prawa miejskie otrzymały w 1505 roku z rąk króla Aleksandra Jagiellończyka. Około roku 1560 zostały wyodrębnione jako osobna dzierżawa królewska, wkrótce potem nazwana starostwem. W skład starostwa weszły dwór z folwarkiem, miasto oraz wsie Kornica, Ruda (dziś Rudka), Szpaki, Szydłówka, Olszanka, Próchenki, Łepki i Korczówka.

Starostwo łosickie funkcjonowało do ostatniego rozbioru państwa polskiego w 1795 roku. Dostało się wtedy pod panowanie austriackie. W okresie Królestwa Warszawskiego w 1809 roku Łosice awansowały do rangi miasta powiatowego. Pełniły tę funkcję również w Królestwie Polskim. Z mapy powiatowej Królestwa Łosice znikły w 1842 roku, po upadku powstania listopadowego, w wyniku przeprowadzonej carskiej reformy administracyjnej. Nadano jednak Łosicom status miasta okręgowego. Taki stan utrzymał się do 1867 roku, kiedy to za zdecydowany udział miejscowej ludności w powstaniu styczniowym Łosice straciły prawa miejskie i zostały zdegradowane do roli gminy.

Powiat łosicki ponownie utworzono w 1956 roku z części powiatów: bialskiego, siedleckiego i sokołowskiego, który funkcjonował do 1975 roku w województwie warszawskim, a następnie wszedł w skład województwa białkopodlaskiego. 1 stycznia 1999 roku Łosice zostały ponownie siedzibą powiatu w województwie mazowieckim.

Historia tego regionu zapisana jest również na przydrożnych obeliskach, które przypominają i kształtują pamięć o ludziach, miejscach i wydarzeniach, które odcisnęły swoje piętno na współczesnym krajobrazie ziemi łosickiej. Rozsiane pośród lasów mogiły, czy też wielokulturowe cmentarze ukazują burzliwe dzieje tego regionu.

The first mentions of Łosice come from 1264. The town was granted civic rights in 1505 by King Alexander Jagiellon. Around 1560 the town was recognised as a separate Crown estate, to be named 'starosty' soon afterwards. The starosty included a manor house with a farm, a town and the villages of Kornica, Ruda (now Rudka), Szpaki, Szydłówka, Olszanka, Próchenki, Łepki and Korczówka.

Łosice Starosty functioned until the Third Partition of Poland in 1795. Then it went under Austrian rule. In the period of the Duchy of Warsaw, in 1809, Łosice was promoted to the rank of a county capital. It served as such also in the Kingdom of Poland. Łosice disappeared from the map of counties of the Kingdom of Poland in 1842, after the fall of the November Uprising, as a result of the administrative reform of the Tsar. However, Łosice was given the status of a district town. This status lasted until 1867, when Łosice lost its civic rights and was degraded to the rank of a commune because of active participation of the local population in the January Uprising.

Łosice County was re-established in 1956 from parts of the counties of Biała Podlaska, Siedlce and Sokółów Podlaski. The county functioned until 1975 within Warsaw Voivodeship, and then was included in Biała Podlaska Voivodeship. On 1st January 1999 Łosice regained its function of a county seat in Masovian Voivodeship.

The history of the region is also written on roadside obelisks. They remind us of and shape our knowledge about people, places and events that have left their mark on the contemporary landscape of the Łosice land. Graves scattered among forests as well as multicultural cemeteries reveal the turbulent past of this region.

• Boże Ciało, 1919 r. procesja z Rynku w ulicę Białą

• Łosicki Rynek w 1916 roku

- Krzyż na cmentarzu unickim w Chotyczach
- Krzyż poświęcony Bohaterom lat wojny 1939-1945 w Lipowcu

- Mogiła prawosławna na cmentarzu w Chłopkowie
- Macewy z Cmentarza Żydowskiego w Łosicach

droga do Klimasza
zarośnięta chwastami
drewniany krzyż bez ramion
ze złotordzawą pasyjką
święta Agata od burzy
i Antoni od zguby
tęsknią w kapliczkach przy drodze
za okopconymi szybkami

tylko wspomnienia
coraz bardziej czerstwe
ścierają patynę z tego
co nigdy tak barwne nie było

Anna Romaniuk

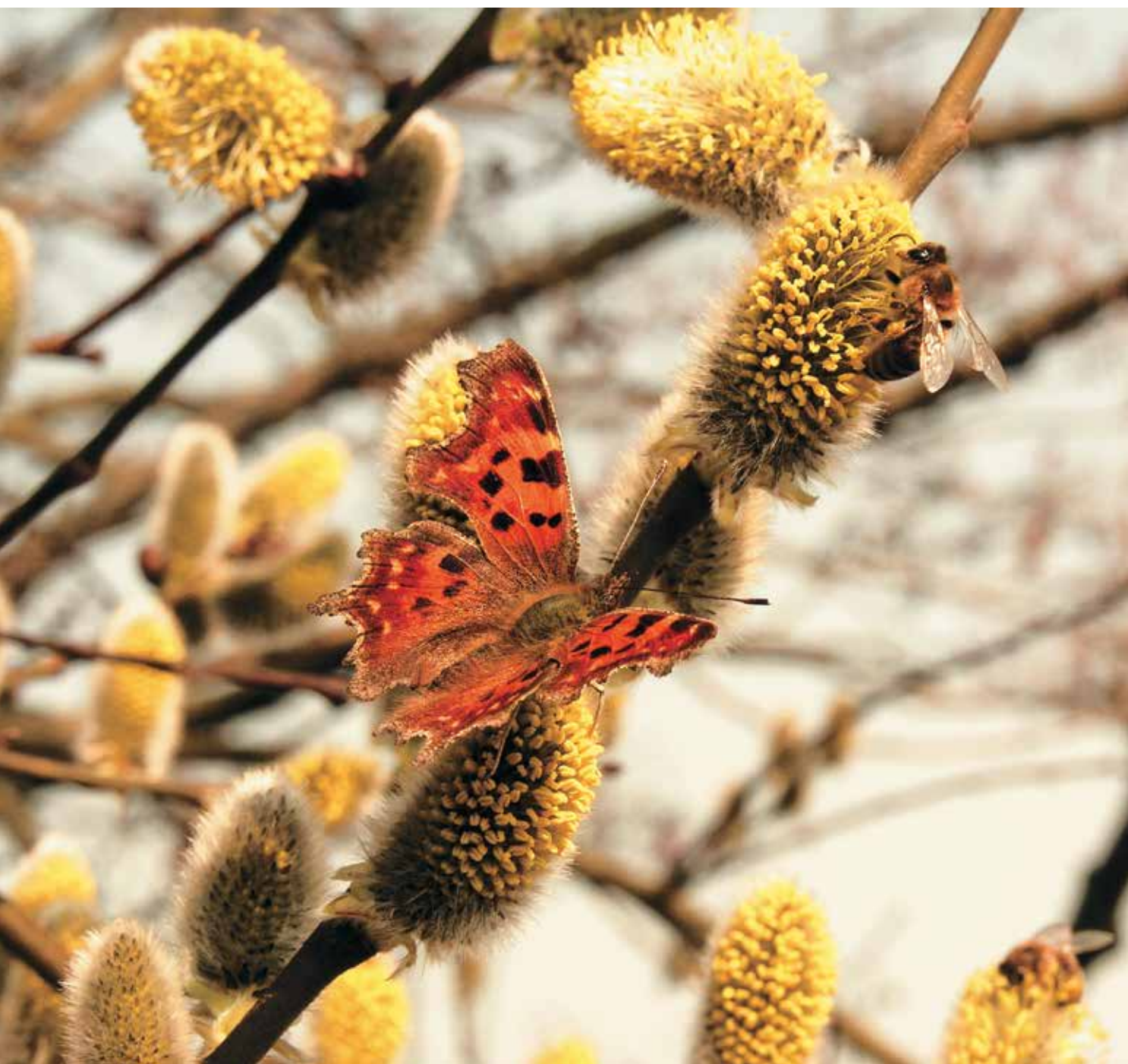
- Obchody upamiętniające bitwę pod Jeziorami
- Obchody Narodowego Święta 11-go Listopada

- Pomnik w Chotyczach upamiętniający rozstrzelanie mieszkańców okolicznych wsi w 1944 roku
- Obchody upamiętniające bitwę pod Jeziorami

- Obelisk w Serpelicach poświęcony Bohaterom poległym w II wojnie światowej
- Pomnik Dzieciom Zamojszczyzny Ofiarom Zbrodni Hitlerowskiej na cmentarzu w Łosicach

- Obchody 3 maja
- Pomnik poświęcony Bohaterom akcji V2 w Sarnakach
- Lej po rakiecie V2 w Lipowcu

• Rusalka ceik

Podstawowe walory przyrodnicze powiatu łosickiego tworzą atrakcyjne tereny nadbużańskie, które posiadają wyjątkową, niezmienioną przez człowieka przyrodę. Położony na obszarze Parku Krajobrazowego „Podlaski Przełom Bugu”, którego kształt wyznacza dolina rzeki Bug, urzeka swą niezwykłą malowniczością, bogactwem fauny i flory oraz urokliwymi zakątkami, skrytymi pośród otaczających lasów, w których niekwestionowanie dominuje sosna pospolita. Pachnące żywicą bory sosnowe tworzą leczniczy mikroklimat, który ma dobroczynny wpływ na organizm.

Bug – „dzika”, nieujarzmiona rzeka zaliczana jest do najpiękniejszych nizinnych rzek w Polsce. Rzeka zachowała swój naturalny, pierwotny charakter – wiję się wielokrotnie zakręcając i tworząc przełomy wśród urwistych skarp, wpływając w obszary leśne, wciąż zmieniając ich naturalną formę. Płynąca wartkim nurtem tworzy rozlewiska, tarasy zalewowe i starorzecza z bogatą roślinnością pływającą. Unikatowe i utrzymane w naturalnej postaci zespoły starorzeczy rozciągają się w okolicy Mężenina i Zabuża. W korycie rzeki można dostrzec gdzieś niewielkie wysepki, niektóre pokryte zaroślami wierzbowymi, które upodobały sobie bobry, budując okazałe żeremia.

Krajobraz parku urozmaicają, niewysokie, łagodnie zarysowane wzgórza morenowe, które dodają uroku terenom nadbużańskim. Rzekę Bug otacza niezwykle cenny świat roślinny i zwierzęcy, obfitujący również w okazy przyrody, które objęte są ochroną pomnikową, na uwagę zasługuje aleja lipowa w Górkach, dęby szypułkowe w Mężnieniu i Zabużu, lipy drobnolistne w Ruskowie, jesion wyniosły w Kobylanach. Głazy narzutowe w Mierzwicach, Dubiczach, Mszannej czy Kobylach są pozostałością polodowcową harmonijnie wpisującą się w krajobraz tych terenów.

The basic natural values of Łosice County are: attractive areas by the Bug River, presenting unique nature unchanged by human activity. The Podlasie Bug Gorge, situated within the local landscape park, has a shape determined by the Bug River valley and charms us with its extraordinary picturesqueness, diversity of fauna and flora, and scenic corners hidden among surrounding woods that are unquestionably dominated by Scots pine. Pine forests, redolent of resin, create a healing microclimate which has a beneficial effect on the human body.

Bug – a “wild”, untamed river, is considered one of the most beautiful lowland rivers in Poland. The river retained its natural, original character: it winds, turning repeatedly and forming gorges among steep banks, flows across forest areas and continuously changes their natural shape. Flowing swiftly, it forms backwaters, flood terraces and oxbow lakes with the abundance of floating vegetation. Unique oxbow lake complexes, maintained in their natural form, stretch around Mężenin and Zabuże. In the riverbed, here and there you can see small islands, some covered with willow shrubs, fancied by beavers that built impressive lodges there.

The landscape of the park is varied by low moraine hills with gentle slopes, which add charm to the areas by the Bug. The river is surrounded by a valuable realm of plants and animals. There are numerous natural wonders that are protected as monuments of nature. Particularly noteworthy items include a lime tree alley in Górkach, pedunculate oaks in Mężenin and Zabuże, small-leaved limes in Rusków, a common ash in Kobylany. Boulders in Mierzvice, Dubicze, Mszanna or Kobyle are glacial remnants fitting harmoniously into the landscape of the region.

• Stawy w Woźnikach

Krajobraz Podlasia

Piękny jałowiec w lesie
W stodole pachnące siano
Noc roziskrzona gwiazdami
Wiatr pachnący zbożem
Sen o złocistej łące
Na rozstaju dróg
Stary, opuszczony krzyż
Kurz na piaszczystej drodze
Szelest suchych traw
Zapach dojrzałych jabłek
Dym unoszący się z kominów
To jest Podlasie.

Maria Grochowska

- Biedronka
- Storczyk krwisty

- Bocian biały
- Jaszczurka zwinka

- Starorzecze nad Bugiem
- Szczawik zajęczy
- Praca bobrów

- Ols

- Sarna
- Dzik

- Rzekotka drzewna
- Ropucha szara

• Jezioro Trojan

Z

Ziemia łosicka to także różnorodne zbiorowiska roślinne: łągi, pola, torfowiska, lasy mieszane, łąki, bory, które urzekają niesamowitą paletą barw, ale również bogactwem leczniczych ziół. Na tym stosunkowo niewielkim obszarze można odnaleźć skrajnie różne zbiorowiska roślinności: od suchej wydymowej i traw kserotermicznych po bagienną, skupiającą się w okolicy starorzeczcy.

Wysoki stopień naturalności oraz bogata fauna i flora zachowały się na starorzeczu Trojan, gdzie licznie występują płazy oraz rośliny chronione – grzybienie białe, mieczyk dachówkowaty – miejsce to upodobały sobie również ptaki – rybitwa czarna, potrzos czy krzyżówka.

Ochrona zasobów środowiska naturalnego poprzez tworzenie małych retencji wodnych, czy też wypas owiec w Rezerwacie Kózki, urozmaica naturalnie krajobraz. Uprawianie łąk i pastwisk zwiększa bioróżnorodność gatunkową roślin i zwierząt – występuje bardzo duża populacja bociana białego, który jest charakterystyczny dla pejzażu podlaskiej wsi.

T

The Łosice land also has various plant communities: riverside forests, fields, bogs, mixed forests, meadows, coniferous forests that captivate us with an amazing range of colours as well as medicinal herbs. In this relatively small area you can find very diverse vegetation types: from dry, dune type, through xerothermic grasslands, to marsh plants centred near oxbow lakes.

Highly natural areas as well as rich fauna and flora have been preserved in the oxbow lake near Trojan – abundant in amphibians and protected plant species of white waterlily, Turkish marsh gladiolus. The place is also liked by birds: black tern, common reed bunting or mallard.

The local landscape is diversified due to protecting natural resources through the creation of small water retention ponds, or grazing sheep in the Kózki Nature Reserve. The cultivation of meadows and pastures increased the biodiversity of plant and animal species – there is a very large population of white stork which is typical of the landscape of a Podlasie region village.

- Lepięznik kutnerowaty na murawie kserotermicznej w Kózkach
- Pomocnik baldaszkowy

- Dziewanna fioletowa
- Łuskiwnik różowy

List z Serpelic

To też jest wiara.
I są takie miejsca pełne poezji i magii
jak ten wysoki brzeg na Bugiem,
skąd widok przestronny
na oba brzegi tek kapryśnej rzeki.

Wokół lasy sosnowe.
Wchodzisz w nie i stajesz się lepszy,
a zdarzone zawody mniej bołą.

I choć jesteś sam
- to jest święto.

Tu nikt cię nie odrzuci, nie porzuci,
nie będzie kamienować
partykulą przeczącą,
nie uśmierci twoich wierszy w zarodku.

To też jest wiara.

Ryszard Chojecki

- Bór sosnowy
- Wawrzynek wilczelyko

- Szkołka Leśna - Nadleśnictwo Sarnaki
- Opieńka miodowa

W

W powiecie łosickim od wieków stykały się różne kultury i wyznania: pejzaż współtworzyły cerkwie, kościoły i synagogi. Te, które przetrwały do dziś, wciąż zachwycają ciekawą architekturą, monumentalnością i smukłością wież, a ich wnętrza – pięknymi freskami i kunsztowną sztukaterią. Zabytki architektury posiadające swoje własne, urokliwe oblicze współgrają z otaczającą przyrodą. Najcenniejszym z licznych zabytków jest utrzymany w duchu barokowym kościół w Górkach, posiadający długą historię sięgającą XVI w. Wczesnobarokowa świątynia i ciekawa - wzniesiona w formie walcu dzwonnica XVII w. przyciągają wzrok na cmentarzu w Ruskowie. W krajobrazie Łosic, jak również Ruskowa wyróżniają się neogotyckie kościoły.

Z początków XIX w. pochodzi kościół w Sarnakach, okazale prezentujący się na niewielkim wzniesieniu przy wjeździe do osady. Obrazu architektury sakralnej dopełniają: neogotycki kościół zbudowany w latach 1859-67 w Huszlewie czy cerkwie w Makarówce i Mszannie, obecnie kościoły rzymskokatolickie.

Pejzaż ziemi łosickiej to także ukryte w zieleni parków dwory szlacheckie i pałace. Ich niezaprzeczalny urok tkwi w pięknym wpisaniu się w otaczający pejzaż, w doskonałym połączeniu z przyrodą. Dwory w Klimczycach, Zabuzu, Mężeninie usytuowane zostały w pobliżu Bugu, rzeka stanowi ich tło, a naturalną oprawę są sady, wysokie skarpy i wielobarwna roślinność. Warto też obejrzeć osłonięte przez parkowe drzewa klasycystyczny dwór w Huszlewie, murowany dwór w Sarnakach z 1830 roku, pałace w Ruskowie czy Hruszniewie.

Stare kościoły, dwory i pałace rozsiane wśród łąk, pól i osad nie wyczerpują bogatego zasobu pamiątek przeszłości. Wędrując po ziemi łosickiej spotykamy zagubione stare, przydrożne kapliczki, urokliwie położone wśród łąk i lasów, często zapomniane. W pejzaż tego regionu wpisane są również wiatraki, które coraz rzadziej się spotyka oraz widoczne głównie wiosną grodziska średniowieczne.

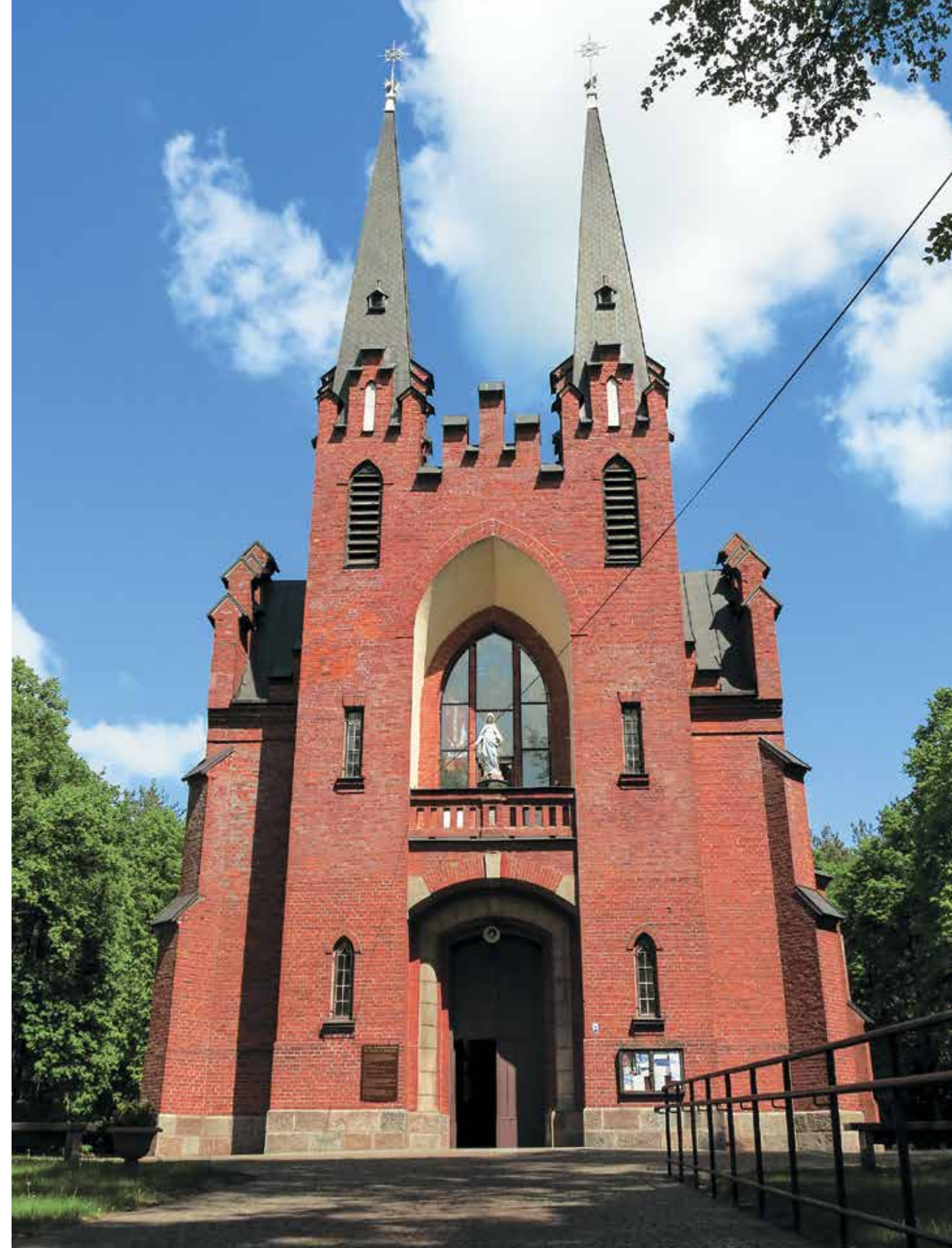
F

For centuries, Łosice County witnessed the intermingling of various cultures and religious faiths: the local landscape included Orthodox and Catholic churches, and synagogues. Those that have survived until this day still delight us with interesting architecture, monumental structure and slender towers, and their interiors – with beautiful frescoes and elaborate moulding. Monuments of architecture, with their unique, charming look, harmonise with the surrounding nature. The most precious of the numerous monuments is the church in Górki, decorated in the Baroque style. Its long history dates back to the 16th century. This early-Baroque temple and its interesting bell tower – erected in the form of a cylinder in the 17th century – catch our eye in the cemetery in Rusków. Moreover, there are distinctive neo-Gothic churches in the landscape of Łosice, and also Rusków.

The church in Sarnaki, presenting its magnificence on a small hill at the entry to the village, dates back to the beginning of the 19th century. The local sacred architecture is completed by: the neo-Gothic church built in the years 1859–67 in Huszlew, and Orthodox churches in Makarowa and Mszanna – now Roman Catholic churches.

The landscape of Łosice County also reveals manor houses and palaces of the nobility, hidden in green parks. Their undeniable charm lies in the beautiful fitting into nature around them, in perfect harmony with the environment. The manors in Klimczyce, Zabuzze, Mężenin are situated near the Bug, thus the river forms their background, and their natural surrounding are orchards, high banks and multicoloured flora. It is also worth seeing the classicist manor house in Huszlew, hidden by park trees, a brick manor house from 1830 in Sarnaki, and the palaces in Rusków or Hruszniew.

Old churches, manors and palaces scattered among meadows, fields and villages do not exhaust the rich collection of remnants of the past. Wandering along the Łosice region, we can find old, lost shrines: charming, located among meadows and fields, often forgotten. The landscape of the area also shows windmills which are less and less likely to be seen these days, and medieval fortified settlements, visible mainly in spring.

• Kościół pw. Św. Izydora w Ruskowie

• Dzwonnica na cmenarzu w Ruskowie

• Kościół pw. Świętego Antoniego Padewskiego w Huszlewie
• Kościół pw. św. Jana Chrzciciela w Hadynowie

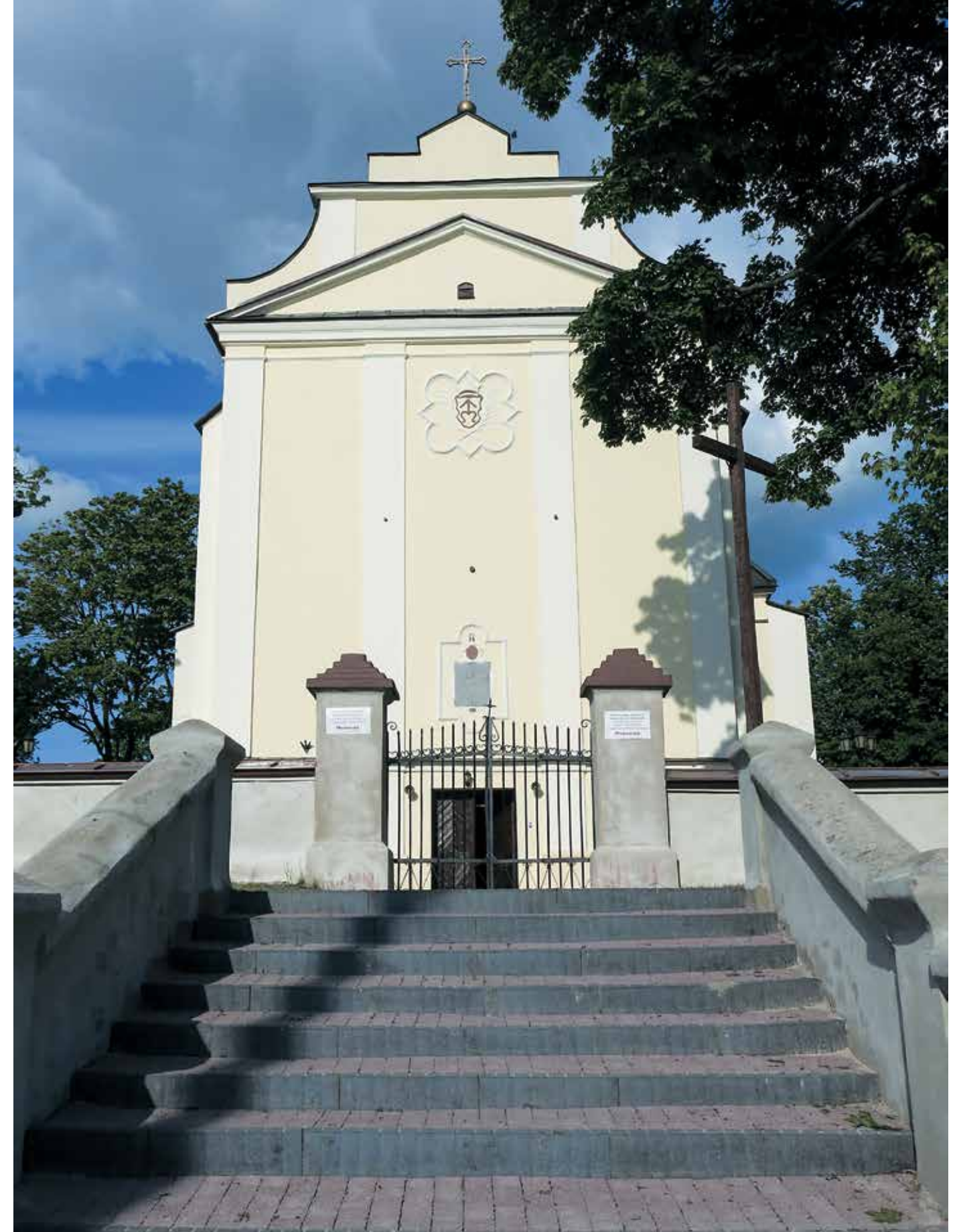
- Dwór w Zabużu
- Dwór w Toporowie
- Siedziba Nadleśnictwa Sarnaki

- Dwór Zaścianek w Borsukach

• Kościół pw. Św. Zygmunta Króla

• Kościół pw. Św. Wojciecha w Górkach

• Zachód słońca nad Bugiem

Lato

Przyszło do nas
Skwarne lato
Wielkie dzięki
Bogu za to
Pośród polnej
Letniej ciszy
Lato skwarem
Cicho dyszy
Lekki Zefir
Kłosów włosy
Wyczesując pod niebiosy
Niwa z wiatrem falująca
Z słabym szumem
Ciszę strąca
I po polu
Ciszę ściele
Znów jest cicho
Jak w kościele
Szare piękne kuropatwy
Pokrzykują
Do swej dziatwy
A przepiórka
Stroi piórka
Woła głośno
Aby w dłonie
Sierpy wziąć
Pójdźcie żąć pójdźcie żąć pójdźcie żąć
Dziękujemy Bogu za to
Że nam zesał
Piękne nasze
Polskie lato

Edward Jańczuk

- Tradycyjnie wyrobiony na krośnie chodnik
- Krosno
- Wyroby z gliny

*P*odlaska wieś, gdzie wciąż żywe są w życiu codziennym tradycje rodzinnego folkloru zachowała swą tożsamość i odrębność kulturową. Nadal kultywowane są stare zwyczaje i obrzędy ludowe, pomimo napływu produkowanych w miastach seryjnych przedmiotów, utrzymuje się dawne rzemiosło i rękodzieło. Należy nadmienić, że na południowym Podlasiu używane są jeszcze czasem tak mało już znane przedmioty jak kołowrotek, maselnica, krosna itp.

Wiele kobiet podlaskich do dziś zajmuje się czynnie wykonywaniem różnych rodzajów tkanin. Wiele też wykonuje serwety, firany i inne ozdoby szydełkiem. Spotkać też można hałciarki. W wielu wsiach utrzymała się też tradycja malowania pisanek wielkanocnych. W budownictwie ludowym zachodzą szybkie zmiany. Stare drewniane domy coraz częściej ulegają rozbiórce. Pomimo tego w wielu wsiach spotykane są jeszcze drewniane chaty.

*T*he Podlasie region villages in which family folklore traditions are still present in everyday life, have preserved their identity and cultural distinctiveness. Old folk customs and rites are still cultivated; old crafts and handicrafts are maintained despite the inflow of batch products manufactured in towns and cities. It should be noted that such little known objects as spinning wheels, churns, weaving machines, etc. are still sometimes used in the south of Podlasie.

Numerous women in the Podlasie region still actively engage in producing various kinds of fabrics until today. Many of them also make crocheted tablecloths, curtains and other ornaments. There are also embroiderers. In many villages, the tradition of painting Easter eggs is still alive. Rapid changes occur in the field of folk construction: old wooden houses are more and more often demolished. In spite of this fact, however, there are still wooden cottages in many villages.

• Decoupage

• Szydełowanie

• Rzeźbiarstwo

• Haft krzyżykowy

Rękodzieło artystyczne, w tym również haft i szydełkowanie należało kiedyś do podstawowych metod dekoratorskich. Niemal każda panna wychodząc za mąż kompletowała wyprawę, której znaczną część stanowiły haftowane serwety, chusteczki i obrusy. Dzisiaj rękodzielnictwo tradycyjne nie jest już tak popularne, ale wciąż zachwyca precyzją ręcznie robionych koronek i serwetek, coraz częściej przeplata się z decoupage, wikliną papierową czy ręcznie robioną biżuterią z filcu.

Można by jeszcze wiele mówić o jej przepięknych serwetach, misternych niczym pajęczce sieci i wzorach z maleńkich krzyżyków i szydełkowych obrazach.

Ale nie tylko nić maluje piękne pejzaże, ale również farby odzwierciedlając sielskie krajobrazy, barwy i odcienie kwiatów w różnych porach roku. Obrazy lokalnych artystów uwieczniają malownicze zakątki ziemi łosickiej. Lokalni poeci słowem „malują” krajobraz, historię, kulturę, ale również ludzi zamieszkujących te ziemie.

Tożsamość kulturową tego regionu podtrzymują zespoły ludowe, które odwołują się do tradycji mazowieckich i podlaskich. Koła Gospodyń Wiejskich angażując się w lokalne konkursy kulinarne podtrzymują piękną tradycję kulinarną naszego regionu. Coroczne dożynki przypominają tradycje związane z świętowaniem końca żniw oraz związane z tym poświęcenie plonów: zbóż, owoców, warzyw z których powstają różnorodne wieńce dożynkowe. Imprezą, która na stałe wpisała się w krajobraz kulturalny powiatu jest Festyn Nadbużański, który prezentuje bardzo różnorodne formy rękodzieła i folkloru.

Artistic handicrafts, including embroidery and crocheting, were once the basic methods of decorating. Before getting married, almost every girl completed a wedding trousseau consisting in large part of embroidered napkins, handkerchiefs and tablecloths. Today, traditional handicrafts are not so popular, but we are still impressed by the precision of hand-made lace and napkins, more and more often they are intertwined with decoupage, wicker paper or hand-made felt jewellery.

A lot can be said about these gorgeous table-linen, intricate like spider webs, patterns of tiny crosses, and crochet paintings.

But not only a thread can create beautiful landscapes – paints can also reflect idyllic sceneries or colours and shades of flowers in different seasons. Paintings by local artists present picturesque corners of the Łosice land. With their words, local poets “paint” the landscape, history, culture and people of this area.

The cultural identity of the region is maintained by folk bands which refer to the traditions of Podlasie and Masovia. The Country Housewives’ Clubs, by engaging in local culinary competitions, cultivate beautiful culinary traditions of our region. The annual harvest festival remind us of the traditions connected with celebrating the end of harvest and the consequent consecration of crops: cereals, fruits, vegetables – all forming a variety of harvest wreaths. The event permanently inscribed in the cultural landscape of the county is the Bug River Festival (Festyn Nadbużański) which presents very diverse forms of handicrafts and folklore.

- Dożynki diecezjalne
- Plony dożynkowe

- Dożynki

• Zespół Pieśni i Tańca Pasieka

• Zespół Marysieńki
• Zespół Sąsiadeczki
• Zespół Aura

• Stoisko podczas dożynek powiatowych

• Wyroby Kół Gospodyń Wiejskich
• Konkurs na najlepszą nalewkę

• Serpelicka Biesiada Konna

Dbalność o tradycję to też pielęgnowanie patriotyzmu lokalnego, a w szczególności pamięci historycznej o mieszkańcach regionu, twórcach naszej historii. Harcerze, strażacy, stowarzyszenia czy też społeczność szkolna żywo angażują się w inicjatywy, które przypominają ważne wydarzenia z kart historii Polski, ale również budują i podtrzymują tożsamość historyczną regionu. Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łosickiej inicjuje wiele przedsięwzięć budujących lokalny patriotyzm i kulturę m.in. wydaje publikacje książkowe, organizuje sesje popularnonaukowe i obchody upamiętniające wydarzenia i postacie historyczne.

Konkursy literackie, przeglądy piosenki, turnieje tańca, targi rękodzieła to jedne z wielu inicjatyw, które wpływają na kształt kultury w powiecie.

Cultivating traditions also means nurturing local patriotism, especially the historical memory of the inhabitants of this region – the creators of our history. Scouts, firemen, associations or school communities actively engage in the initiatives that remind us of important events from the history of Poland, and also build and maintain the historic identity of the region. Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Łosickiej (Friends of the Łosice Region Association) initiates numerous projects that shape local patriotism and culture, e.g. publishes books, organises scientific sessions and celebrations of historic events and figures.

Literary contests, song reviews, dance competitions, handicraft fairs are only some of the numerous projects that shape the culture of the county.

- Spotkania Historyczne
- Ekspozaty z Izby Pamięci Narodowej z Niemce

- Warta młodzieży przy Pomniku Józefa Piłsudskiego

• Wędkowanie na Jeziorze Trojan

Obszar powiatu łosickiego jest typowo rolniczy, bez przemysłu, z niespotykanymi w innych częściach Polski walorami przyrodniczymi i kulturowymi przez to jest doskonałym miejscem do rozwoju różnorodnych form usług turystycznych. Ukształtowanie tego terenu, bogata szata roślinna, różnorodność gatunkowa zwierząt, leczniczy mikroklimat borów sosnowych, ciekawe pamiątki historyczne tworzą idealne warunki do rozwoju przedsiębiorczości opartej na czystym ekologicznie środowisku.

Nieskażona przyroda i wielka życzliwość mieszkańców stwarza wymarzone warunki do wypoczynku w ciszy i spokoju pośród natury oraz aktywnej turystyki. Dla wielu mieszkańców dużych miast powiat łosicki jest miejscem weekendowych wypadów, a niektórzy urzeczeni tym regionem osiedlają się tu na stałe.

Naturalne warunki i zasoby tych terenów wykorzystują ośrodki wypoczynkowe zlokalizowane nad Bugiem zapraszając na zielone szkoły, podczas których można po wspinać się na ścianie, strzelać z łuku lub zmierzyć się z tajemnicami, jakie kryje nadbużański las nocą. Potencjał przyrodniczo-krajobrazowy ziemi łosickiej wykorzystywany jest przy organizacji inicjatyw np. kulturalnych - Festyn Nadbużański, sportowych - Bieg Narciarski Serpel, czy bieg brzegami Bugu. Atrakcyjne tereny powiatu sprzyjają powstawaniu ścieżek rowerowych, konnych, pieszych nordic walking i miejsc postoju dla turystów. Dolina Bugu, stawy rybne w Woźnikach, Rudniku czy Biernatach są rajem dla wędkarzy – można tu złowić około 20 gatunków ryb. Latem i jesienią runo leśne usłane jest różnorodnymi gatunkami grzybów.

The territory of Łosice County is typically agricultural, without any industry, but boasting natural and cultural values unprecedented in other parts of Poland. For this reason, it is an excellent place for the development of various forms of tourism services. The local terrain, rich vegetation, diversity of fauna species, healthy microclimate of pine forests, and interesting remnants of history provide ideal conditions for the development of entrepreneurship based on ecologically clean environment.

Unspoilt nature and great friendliness of the locals provide excellent opportunity for active tourism as well as relaxation in the peace and quiet of the surrounding nature. For many big city dwellers, Łosice County is the destination for weekend trips, and some – charmed by this region – settle here permanently.

Natural conditions and resources of this land are used by the resorts located by the Bug River. The resorts organise green school classes during which you can climb a special wall, practice archery or face the secrets of the Bug forest at night. The potential of the nature and landscape of the Łosice region is taken into account while organising various events, e.g. cultural – Bug River Festival, sporting – SERPEL Cross-Country Skiing or running race along the Bug River banks. Attractive areas of the county favour the construction of bicycle paths as well as equestrian, hiking, nordic walking trails and stopping points for tourists. The Bug River valley and the fish ponds in Woźniki, Rudnik or Biernaty are paradise for anglers – you might catch about 20 fish species here. In summer and autumn, undergrowth is covered with various species of mushrooms.

- Nadbużańska łąka
- Przystanek na ścieżce dydaktycznej
- Jesienna turystyka rowerowa

- Turystyka piesza
- Nad Sarenką
- Rejs po Bugu

- W cieniu dębu

- Gospodarstwo agroturystyczne
- Wiejski kot

- Kulig
- Turystyka konna

Ten piękny zakątek Polski usłany małymi i spokojnymi
wsiami zaprasza to skorzystania z oferty gospodarstw
agroturystycznych i ośrodków wypoczynkowych
w otoczeniu pięknej przyrody. Kraina Bugu to nie tylko
miejsce do kontemplacji i podziwiania przepięknych
krajobrazów i zabytków, lecz także idealne miejsce do
aktywnego wypoczynku. Spływy kajakowe po dzikiej
i malowniczej rzece, dostarczają niezapomnianych
wrażeń, piesze wycieczki pośród morenowych wzgórz,
łąk i lasów połączone z odkrywaniem przyrody czy też
ciekawe szlaki rowerowe i konne, które ukazują historię
i kulturę regionu. Wędkowanie, rejsy po rzece Bug, spływy
tratwami, zjazdy na linie, gdy zima za oknami można
wybrać się na kuligi lub pojeździć na nartach – to tylko
jedne z wielu możliwości, które oferuje ziemia łosicka.

This beautiful corner of Poland, sprinkled with small,
peaceful villages, invites you to explore the offer of local
agritourism farms and holiday resorts surrounded by
beautiful nature. The land of the Bug River is not only
a place for contemplating and admiring scenic landscapes
and monuments, but also an excellent choice for active
leisure. Kayaking rallies down the wild, picturesque river
will provide unforgettable experiences; hiking among
moraine hills, meadows and forests, combined with
exploring nature, or attractive cycling and horse riding
trails that present the history and culture of the region...
Fishing, cruises on the Bug River, rafting, rope rides,
sleigh rides and skiing when winter comes – these are
only some of the many opportunities available in the
Łosice region.

• Rozlewisko

- Ochrona płazów w Mierzwichach
- Lama pinująca pasących się owiec w Rezerwacie Kózki

- Spływ kajakowy
- Ściana wspinaczkowa

• Pole uprawne

W powiecie łosickim, wiodącą gałęzią gospodarki jest rolnictwo. Profil produkcji roślinnej i zwierzęcej ukształtowany został na tym terenie poprzez naturalne warunki glebowe i klimatyczne oraz tradycję. Dominują w uprawie ziemniaki i zboża. Nastąpił powrót do uprawy kukurydzy na kiszonkę oraz na ziarno. Działy specjalne produkcji rolnej to uprawa pieczarek, truskawek i aronii, ale spotykamy również uprawy warzyw, plantacje czarnej porzeczki. Uprawa aronii jest głównie zlokalizowana na terenie gminy Huszlew. Równe rzędy krzewów aronii pokrywają wielkie połacie ziemi wpisując się w rolniczy pejzaż regionu. Sady owocowe przeważają w gminach Sarnaki i Platerów, a miejscowość Klimczyce to podlaskie zagłębienie sadownicze, któremu sprzyja unikatowy mikroklimat tego regionu. Jabłka z tych sadów są pięknie wybarwione, dorodne i aromatyczne. Dynamicznie rozwijając się gałęzią rolnictwa jest produkcja pieczarki. Powiat łosicki w ostatnich latach stał się zagłębieniem producentów tego grzyba, eksportowanego do wielu krajów europejskich. Ważną rolę w rolnictwie powiatu łosickiego zajmuje produkcja zwierzęca, w szczególności chów trzody chlewnej, żywca wołowego oraz drobiu.

Znajdujące się na terenie powiatu podmioty gospodarcze zajmują się głównie handlem i usługami. Dynamicznie rozwija się transport drogowy krajowy, jak również międzynarodowy, który dostarcza produkty do całej Europy i na Daleki Wschód.

Nieskażone środowisko umożliwia produkcję ekologicznej i zdrowej żywności. Łatwość pozyskania surowców i dostępność komunikacyjna regionu, to czynniki sprzyjające inwestowaniu na terenie powiatu łosickiego.

*I*n Łosice County, the leading sector of the economy is agriculture. The profile of plant and livestock production has been shaped in this area by the natural soil and climatic conditions, as well as local tradition. Potatoes and cereals dominate in plant production. There has been a return to growing maize for silage and grain. Our special branches of agricultural production include growing mushrooms, strawberries and chokeberries, but there are also vegetable crops and black currant plantations. Chokeberries are mainly grown in Huszlew Commune. Neat rows of chokeberry bushes cover large tracts of land, inscribing in the agricultural landscape of the region. Fruit orchards prevail in the communes of Sarnaki and Platerów, and the village of Klimczyce is the orchard basin of Podlasie due to the unique, favouring microclimate of the region. Apples of these orchards are beautifully coloured, ripe and fragrant. Agaricus (field mushroom) production is a rapidly growing branch of agriculture here. In recent years, Łosice County has become a centre of the producers of field mushrooms exported to many European countries. An important role in the agriculture of Łosice County is played by livestock production, particularly pig, cattle and poultry farming.

Companies seated on the territory of the county are mainly engaged in trade and services. We can observe the dynamic growth of national road transport, but also international because it delivers our products all over Europe and in the Far East.

Our unpolluted environment facilitates the production of organic and healthy food. Ease of obtaining raw materials and transport accessibility of the region are key factors favouring investments in Łosice County.

• Krajobraz po zakończonych żniwach

• Na łące
• Słoneczniki
• Gospodarstwo dawniej

OWOCOWANIE

Obfite plony ziemia rodzi
A człowiek
Zbiera Jej owoce
Ogrodnik jabłka śliwy nosi
I grusze złote
I winogrona wielkie grona
Obfite kosze

A ja kolejny wiersz sonecik
Lub fraszkę małą
Jak ta pliszka
Urodzę w zaciszu altanki
Zaplotę złotą wstążeczką jesieni
Promykiem słońca ją opiszę
I w wierszyk wpuszczę

Może zaśpiewam
Coś hymnem nazwane
Wdzięczności Bogu
Skrytemu w owocach
W dzieciach wnuczątach
A także
W nas samych

Zmęczeni nieco
Lecz szczęśliwi mocno
Odpoczywamy
W tej jesieni polskiej
Ciesząc się z owoców piękna
I z naszej jesieni podlaskiej
Mazowieckiej

Z owoców
Które z nami
Splotły się w cały
Niezbýt może mały

Wianek albo dzbanek
Radości tej
Co szczęściem się zwie

Franciszek Tadeusz Krasuski

- Kwiat jabłoni
- Jabłka z lokalnych sadów

- Przedsiębiorstwo z branży piekarskiej
- Pieczarki

W

Wyraźnym centrum powiatu jest miasto Łosice. Na jego terenie oraz w bliskiej okolicy zlokalizowane jest większość dużych firm, urzędów, szkół, ośrodków zdrowia, placówek kulturalnych. Łosice, stanowią ośrodek usługowo – administracyjny, w którym rozwinął się handel, gastronomia, obsługa finansowa i gospodarcza powiatu.

W 2010 r. otwarto nowy budynek administracyjny, w którym mieszczą się instytucje mające znaczący wpływ na funkcjonowanie powiatu tj: Starostwo Powiatowe, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Ostatnie lata przyniosły szkołom ponadgimnazjalnym dynamiczny rozwój infrastruktury sportowej i dydaktycznej. Dodatkowo pozyskane środki pozwoliły uczniom na zdobycie wielu nowych umiejętności, jak również na wymianę doświadczeń ze szkołami w kraju i za granicą.

Władze samorządowe dbają o zapewnienie mieszkańcom jak najlepszych warunków życia, dlatego dużo inwestują w dalszy jej rozwój. W ciągu ostatnich lat oddano do użytku szereg inwestycji mających wpływ na jakość i poprawę warunków życia. Wykonano wiele inwestycji drogowych, remontów budynków użyteczności publicznej, poprawiono bezpieczeństwo mieszkańców i opiekę zdrowotną, podniesiono jakość i dostępność usług rynku pracy pozyskując na te zadania szereg środków zewnętrznych zarówno krajowych z budżetu państwa, jak i z Unii Europejskiej.

A

An undisputed centre of the county is the town of Łosice. On its territory and in the close vicinity, the majority of large companies, offices, schools, health centres and cultural facilities are located. Łosice is the centre of services and local administration, in which trade, catering, financial and economic services of the county can thrive.

In 2010 a new administrative building was opened. It houses the institutions that have a significant impact on how the county functions: County (Poviat) Office, County Employment Agency, County Family Support Centre and the Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture.

Recent years have brought a dynamic growth of sports and educational facilities in secondary schools. The additionally raised funds have enabled students to gain many new skills as well as exchange experiences with other schools at home and abroad.

Local authorities attempt to create conditions for the best possible quality of life for our residents, therefore they invest so much in the further development of the county. In recent years, a lot of investments have been put into operation with the aim of the improvement of living conditions. There have been a lot of road investments, renovations of public buildings; safety and health care of local residents has been increased as well as the quality and availability of labour market services – all that due to a number of external funds raised for these projects, both from our state budget and the European Union.

- Centrum Łosic
- Siedziba Starostwa Powiatowego w Łosicach
- Szpital Powiatowy w Łosicach

• Zespół Szkół Nr 3 RCKU w Łosicach

• Zespół Szkół Nr 3 RCKU w Łosicach

• Moje Boisko Orlik przy Zespole Szkół Nr 1

• Zespół Szkół Nr 2 w Łosicach

• Biały Orlik przy Zespole Szkół Nr 1 w Łosicach
• Zawody sportowe na Stadionie Miejskim w Łosicach

- Wystawa prac uczniów z Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Łosicach
- Dekoracja wielkanocna w wykonaniu uczniów Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Łosicach

- Część przemysłowa Łosic
- Dworzec PKS w Łosicach

- Państwowa Straż Pożarna w Łosicach
- Komenda Powiatowa Policji w Łosicach

- Linia kolejowa w Patkowie
- Rondo im. Jana Pawła II

• Łosicki Rynek

Osiągnięcia samorządu powiatowego doceniają również niezależne gremia. Pod koniec 2012 roku Powiat Łosicki zdobył III miejsce w konkursie „Mazowiecki Powiat Roku”, doceniony został również przez Samorządowe Forum Kapitału i Finansów za największe inwestycje w infrastrukturę techniczną, otrzymał również statuetkę Lidera Rozwoju Regionalnego. Na te sukcesy złożyły się osiągnięcia wszystkich jednostek podległych.

The achievements of the county authorities are also appreciated by independent bodies. At the end of 2012, Łosice County won the third prize in the competition Mazowiecki Powiat Roku (Masovian County of the Year). It was also recognised by Samorządowe Forum Kapitału i Finansów (Local Government Forum of Capital and Finance), and also received the statuette of Lider Rozwoju Regionalnego (Regional Development Leader) for the largest investments in technical infrastructure. All of subordinate units of the county administration contributed to these successes.

III NAGRODA
W KONKURŚIE MAZOWIECKI POWIAT ROKU 2012
POWIAT ŁOSICKI

• Park im. Kazimierza Jagiellończyka w Łosicach

Starostwo Powiatowe w Łosicach
08-200 Łosice, ul. Narutowicza 6
tel. 83 357 19 29
www.powiat.losice.pl, e-mail: powiat@losice.pl

Przy współpracy:
Powiatowe Stowarzyszenie Animatorów Kultury
08-200 Łosice, ul. Narutowicza 6 pok. 31

Łosicki Dom Kultury
08-200 Łosice, ul. Piłsudskiego 4

Geoinvest Marcin Rudaś
08-200 Łosice, ul. Rynek 12

VEGA Studio Adv. Tomasz Müller
82-500 Kwidzyn, ul. Grudziądzka 22/3A
www.grupavega.pl, e-mail: biuro@grupavega.pl

Tekst:
Magdalena Romaniuk

Tłumaczenie:
Ewa Androsiuk-Kotarska

Zdjęcia:
Archiwum Starostwa Powiatowego w Łosicach, Archiwum Nadleśnictwa Sarnaki,
Archiwum Dworu Zaścianek, Paweł Bahniuk, Daniel Głuchowski, Anna Jaszczuk,
Kamil Kowalczyk, Iwona Muder, Kacper Pawluczuk, Karol Prokopiuk, Magdalena
Romaniuk, Andrzej Roszczak, Łukasz Węgrzyniak, Joanna Wojtczuk

Opracowanie graficzne i przygotowanie do druku:
Sławomira Mosińska

Marketing:
Agnieszka Nelkowska

Koordynator wydania:
Magdalena Romaniuk, Joanna Müller

Wszelkie prawa zastrzeżone / All rights reserved
Printed in Poland – Kwidzyn 2015
Przedruk i powielanie w jakiegokolwiek formie jest zabronione

ISBN 978-83-929115-2-4

Egzemplarz bezpłatny

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa Inwestująca w obszary wiejskie.
Publikacja opracowana przez Powiat Łosicki w ramach projektu pn. Album o powiecie łosickim. Publikacja współfinansowana ze środków
Unii Europejskiej w ramach Działania "Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju" objętego PROW na lata 2007-2013
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi